

Ytelsesavtale 2024

Vedlegg til avtale mellom

Signo kompetansesenter

og

Helse Nord RHF

Tjenestens innhold, formål og avgrensning

Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB) er etablert for å drive kompetanseoppbygging og kompetansespredning knyttet til kartlegging/utredning og støttetiltak til personer med medfødt eller tidlig ervervet døvblindhet.

NKDB skal bidra til økt synliggjøring, brukermedvirkning og enklere tilgjengelighet til tjenestene.

Overordnet resultatmål

- Personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har likeverdige muligheter for gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Det øvrige hjelpeapparat er i stand til å yte gode, tilrettelagte tjenester for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Tjenestetilbudet til personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har høy kvalitet og det er god total ressursutnyttelse.

Målgruppe:

Tjenesten retter seg mot helsepersonell, helsetjenesten, hjelpeapparat, brukere, pårørende og befolkningen generelt, og har som mål å sikre god kvalitet på helsetjenester til personer med døvblindhet.

Oppgaver

1. Bygge opp og formidle kompetanse

Enhetene i NKDB har til sammen bred kompetanse på kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.

I henhold til kompetansespredningsplanen er formålet å formidle kompetanse om døvblindhet til pårørende, familie, nære nettverk, fagmiljøer, myndigheter og offentligheten for øvrig. Tjenesten skal bidra til å styrke kompetansen i spesialisthelsetjenesten og hos lokale tjenesteytere, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår. Systemrettet kompetansespredning vil bli omtalt her, individrettet kompetansespredning vil bli omtalt i punkt 5. Systemrettet kompetansespredning er ikke knyttet opp mot brukere som er i direkte kontakt med tjenesten.

1.1 Bygge opp kompetanse

Resultatmål:

- Bygge opp kompetanse for å møte dagens og framtidige utfordringer.
- Planlegge målrettede tiltak for kompetanseutvikling basert på resultatene fra prosjektet som beskriver kunnskapsoversikten på døvblindfeltet.

Tiltak i NKDB:

- planlegge og gjennomføre målrettede kompetansetiltak for å sikre at ansatte har oppdatert forsknings- og erfaringsbasert kunnskap om døvblindhet
- følge opp kompetanseplanen som sikrer NKDBs helhetlige kompetansebehov på kort og lang sikt
- samarbeide med aktuelle kompetansesentre i Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser, andre relevante kompetansesentre og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten
- delta i nasjonale/nordiske/internasjonale nettverk/arbeidsgrupper
- utvikle nye kurs
- legge til rette for brukermedvirkning og sørge for systematisk samarbeid med brukerorganisasjonene
- arrangere interne fagdager/fagmøter ved enhetene

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- deltakelse i sertifiseringsprogrammet «Tactile working memory scale» i regi av Nordens Velfärdscenter (NVC)
- representanter fra de ulike nordiske nettverksgruppene deltar på felles nettverkssamling i regi av NVC
- deltakelse i arbeidsgrupper og nettverksgrupper:
 - en ansatt deltar som medlem, og en ansatt er koordinator i Nordisk nettverk for selvregulering
 - en ansatt deltar som medlem i nordisk arbeidsgruppe, nordiske leseplaner
 - to ansatte deltar som medlemmer i nordisk nettverk, kommunikative relasjoner
 - en ansatt deltar som medlem i nasjonalt eldrenettverk
 - en ansatt deltar som medlem i nordisk arbeidsgruppe «Age related deafblindness»
 - en ansatt deltar som medlem i nasjonal arbeidsgruppe Usher
- videreføre kontakt med ledere for lokale foreninger (LSHDB og FNDB)
- intern undervisning i Signo om taktil kommunikasjon
- en ansatt deltar i nordisk/europeisk arbeidsgruppe om masteremnet i døvblindhet sammen med universitetet i Groeningen

1.2 Formidle kompetanse (systemrettet)

Resultatmål:

- Økt kompetanse om konsekvenser av døvblindhet og behov for tilrettelegging for brukere av tjenesten.

Tiltak i NKDB:

- implementere kompetansespredningsplanen ¹
- utarbeide, videreutvikle og dele informasjon og kunnskap om tjenestene via hjemmesider og andre digitale medium

¹ Ledermøte vil gjennom sin handlingsplan definere hvilke utvalg av kompetansespredningsplanen som skal realiseres i 2024.

- planlegge og gjennomføre kurs, samlinger og konferanser for fagpersoner
- formidle kompetanse til primær- og spesialisthelsetjenesten, nettverk, andre tjenesteytere, brukere og pårørende
- undervise for Nordens Velfærdscenter (NVC)
- publisere fagartikler, nyheter, reportasjer m.m.
- bidra på brukerorganisasjonenes møter ved forespørsel
- produsere nettkurs om ervervet døvblindhet

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- arrangere kurs «Samspill og kommunikasjon», samt «Overganger del 1» i samarbeid med Signo Vivo, Signo Grantoppen AS og Signo grunn- og videregående skole.
- bidra med forelesning om taktil kommunikasjon i kurset «Samspill og kommunikasjon»
- temaforelesninger i Signo kompetansesenters opplæringstilbud «Se mitt språk»
- gjennomføre «Praksisnettverk», et samarbeid med Signo Vivo, Signo grunn- og videregående skole og Statped
- forberede, produsere og publisere 5 til 8 nye episoder av podkasten "Sanser og samspill"
- dele informasjon om tjenestene ved Signo kompetansesenter i samarbeid med Signo kompetansesenter sin kommunikasjonsrådgiver
- videreføre og videreutvikle samarbeid med andre virksomheter i stiftelsen Signo
- bidra i Signo kompetansesenter sitt arrangement – «Døvblindekonferanse»
- arrangere og evaluere grunnkursene for medfødt- og ervervet døvblindhet
- informere om NKDB til lokallagene: Hørselshemmedes Landsforbund (HLF), Norges døveforbund og Blindeforbundet
- samarbeid med NAV hjelpemiddelsentraler i vår region om fagdager for syn- og hørselskontakter
- samarbeid med NAV hjelpemiddelsentral i Agder om et webinar om døvblindhet for syns- og hørselskontakter
- etablere kontakt med habiliteringstjenesten i regionen og informere om NKDB

2. Overvåke og formidle behandlingsresultater

Enhetene i NKDB samarbeider med Nasjonalt tverrfaglig team for diagnostisering og identifisering av døvblindhet (NTT). Brukerregistrene ved enhetene er dokumentasjonssystemer for å overvåke og formidle behandlingsresultater.

Resultatmål:

- Økt antall personer som utredes og vurderes i forhold til alvorlig grad av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i områder der det ut fra statistiske estimater kan være underrepresentasjon av tilmeldinger².
- Sikre tidlig diagnostisering og identifisering av døvblindhet.

² NKDB har henvisningsfritak, og hvem som helst kan ta kontakt og melde behov. Behov meldt kalles tilmeldinger.

Tiltak i NKDB:

- regionsentrene utreder nye brukere for identifisering av døvblindhet
- samarbeide med habiliteringstjenester, øye- og ØNH-avdelingene ved sykehus for å bidra til økt tilmelding for utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- vurdere hvordan utredningsperioden fram mot behandling i NTT kan reduseres

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- utvikle og gjennomføre brukerundersøkelse i forbindelse med «Møteplassen» for personer med ervervet døvblindhet
- videreutvikle og gjennomføre brukerundersøkelse for brukere, pårørende, helsepersonell og andre faggrupper knyttet til personer med medfødt døvblindhet

3. Delta i forskning og etablering av forskningsnettverk

NKDB har bred brukerkontakt og god kjennskap til brukergruppen. Forskning og fagutvikling tar utgangspunkt i dette og har derfor et sterkt klinisk fokus. Forskingen som enhetene utfører skjer gjennom tilknytning til eksterne forskningsmiljøer.

Kunnskapen fra forskning og innovasjon i NKDB skal være en integrert del av virksomheten og reflekteres i tjenestene til brukerne.

Resultatmål:

- Forskingen og innovasjon skal føre til økt kunnskap og kompetanse, videreutvikling av tjenester og utvikling av nye tjenester.

Tiltak i NKDB:

- videreutvikle nasjonalt forskningsnettverk i NKDB
- samarbeide med relevante forskningsmiljøer, blant annet i forbindelse med søknader til forskningsprosjekter
- implementere forskningsstrategien³
- videreutvikle samarbeidet med fagmiljøer ved universitetssykehus og andre fagmiljøer som er relevante for oppdraget

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- en ansatt deltar i forskningsnettverk i NKDB
- en ansatt slutfører doktorgradsavhandling om Charge syndrom
- videreutvikle forskningssamarbeid relatert til døvblindhet internt i Signo
- videreutvikle og produsere en undervisningsfilm («SPOR 2») basert på filmen SPOR fra 2004
- systematisere og redigere videoklipp hvor personer med ervervet døvblindhet deler sine erfaringer fra grunnkurs 1 (2020)

³ Ledermøtet vil definere hvilke utvalg av forskningsstrategien som skal realiseres i 2024

4. Bidra i relevant undervisning

NKDB sin kompetansespredningsplan gir en oversikt over relevante fagutdanninger hvor vi tilbyr undervisning.

Resultatmål:

- Økt kompetanse om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i ulike fagutdanninger.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre undervisning/forelesning på fagutdanninger ved ulike høyskoler og universiteter
- tilby hospitering/praksisplasser for studenter

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- tilby informasjonsformidling om NKDB og døvblindhet til aktuelle utdanningsinstitusjoner
- en ansatt har en bistilling ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN), og underviser blant annet i tema som berører ASK og døvblindhet
- bidra i kompetansehevingsprogrammet for universell utforming i høyrere utdanning (om universelt utformet podkast)
- åpne for å ta imot masterstudenter i forbindelse med masterutdanningen ved universitetet i Groeningen

5. Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere

Individrettet kompetansespredning er knyttet opp mot brukere som er i kontakt med tjenesten.

5.1 Veiledning (individrettet)

Veiledning og rådgiving gis til brukere, deres familie, lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste og andre fagmiljøer. Veiledningsformen varierer ut fra brukers og lokale tjenesteyteres behov og foregår i et livsløpsperspektiv. Veiledningen kan være fysisk og/eller digital.

Resultatmål:

- Styrket kompetanse hos kommunal helse- og omsorgstjeneste og andre deler av spesialisthelsetjenesten, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Brukere kontaktes årlig om ikke annet er avtalt med den enkelte bruker.

Tiltak i NKDB:

- gi veiledning til brukere, pårørende og lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste samt andre fagmiljøer
- bistå i utarbeidelse av IP⁴ og deltakelse i ansvarsgruppemøter ved behov
- arrangere brukersamlinger/møteplasser

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- evaluere veiledningen som gis til helsepersonell og andre faggrupper tilknyttet personer med medfødt døvblindhet to ganger i året
- undersøke eventuelt samarbeid om videoanalyse mellom avdelinger i høyt kvalifiserte miljøer⁵
- utforme samarbeidsavtaler med helsepersonell og andre faggrupper tilknyttet ulike botilbud for personer med medfødt døvblindhet
- arrangere en tredagers regional samling «Møteplassen», for personer med ervervet døvblindhet
- tilby kurs i livsstyrketrening som er et helsepedagogisk veiledningsopplegg for grupper

5.2 Kunnskaps- og kompetansespredning (individrettet)

Formidling av kompetanse skjer ved kursvirksomhet og opplæring til brukeren selv eller til brukerens nettverk. I enkelte tilfeller samarbeider vi med andre instanser.

Fokus og tema er relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse, tilrettelegging med tanke på kompensierende tiltak og optimalisering av fysiske og sosiale utviklings- og mestringsbetingelser.

Resultatmål:

- Øke kompetansen hos lokale tjenesteytere, slik at personer med syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- God samhandling og dialog med brukere, deres nettverk, spesialisthelsetjeneste og lokale tjenesteytere.

Tiltak i NKDB:

- arrangere kurs/fagdager for familier, nettverk og fagmiljøer relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse
- gi kompetanse om døvblindhet til bruker, pårørende, familie, nære nettverk og fagmiljøer.

⁴ Individuell plan

⁵ Høyt kvalifiserte miljøer hvor det bor flere personer med medfødt døvblindhet og personalet har mottatt veiledning gjennom mange år

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- introduksjonskurs for nyansatt helsepersonell og andre faggrupper tilknyttet personer med døvblindhet

6. Iverksette tiltak for å sikre likeverdig tilgang til nasjonale kompetansetjenester

Tjenesten er et lavterskeltilbud, som ikke krever henvisning. Systematisk informasjonsarbeid og gode utredningsrutiner er viktig for å sikre likeverdig tilgang til tjenester.

Utredningsrutiner i forbindelse med identifisering av døvblindhet gjøres i samarbeid med NTT.

Resultatmål:

- Økt kunnskap til allmennheten om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Økt kjennskap i allmennheten om Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre tiltak for informasjonsspredning i henhold til NKDBs informasjonsstrategi
- alle enheter deltar og bidrar inn i NKDBs informasjonsarbeidsgruppe
- utvikle felles forståelsesplattform for brukerrettete tjenester
- utvikle en helhetlig forståelse for brukergruppas behov i et livsløpsperspektiv uavhengig av tjenester

7. Bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og kunnskapsbasert praksis

Resultatmål:

- Kvalitetssikre utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i samarbeid med Nasjonalt tverrfaglig team for identifisering av døvblindhet, NTT.
- Tjenestetilbudet i NKDB skal være kunnskapsbasert.

Tiltak i NKDB:

- videreutvikle samarbeid med NTT, i forbindelse med identifisering av døvblindhet
- delta i NTT
- samarbeide med NTT om revidering av kriterier og rutiner for identifisering av personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- klargjøre hva kunnskapsbasert praksis innebærer innenfor de ulike tjenesteområdene
- kartlegge behov for utvikling av tjenester i henhold til kunnskapsbasert praksis

Tiltak fra Signo kompetansesenter som del av NKDB:

- implementere kunnskapsgrunnlaget som er utarbeidet i NKDB
- en rådgiver fra Signo kompetansesenter er medlem i NTT

Bodø: 3/1-24

Andebu: 18.12.2023

Helse Nord RHF

Signo kompetansesenter

Marit Lind

Erik Sørensen

Marit Lind
administrerende direktør

Erik Sørensen
daglig leder

Vedlegg: Bemanningsplan

Bemanningsplan Signo kompetansesenter

Stillingsbetegnelse	Årsverk 2023	Årsverk 2024	Antall personer
Ledelse	0,75	0,75	2
Administrasjon (sekretær, økonomi/personal, administrasjonskonsulent)	1,25	1,25	6
Psykologer			
Psykologer med spesialisering	0,3	0,3	1
Rådgivere/seniorrådgivere	7	7	7
Forskningsleder og forskere	0,5	0,5	1
IKT			
Drift (vaktmester, kokk, kjøkkenassistent m.m.)			
Miljøarbeider(e)			
Audiograf(er)			
Legespesialist			
Optiker(e)			
Sum bemanning NKDB	9,8	9,8	17

Signo kompetansesenter har i løpet av 2023 vært igjennom en omorganisering. Administrasjonskostnadene har blitt redusert som følge av dette. Signo kompetansesenter betaler en årlig sum til felleskostnader til stiftelsen Signo, eksempelvis IKT-, vaktmester- og økonomitjenester.

M